

ÅRSBERETNING 2007

1. INNLEDNING OG SAMMENDRAG

Preus museum er det nasjonale museet for fotografi og skal dekke de kunstneriske, kulturhistoriske og tekniske siden ved fotografiet. Museet ble opprettet ved Stortingsproposisjon nr. 56 (1993-94) «Skiping av eit nasjonalt fotomuseum» og er organisert som en privat stiftelse. Museet er lokalisert til Magasin A og «Det hvite hus» på Karljohansvern i Horten.

Preus museum er en konsolidert enhet innenfor det nasjonale museumsnettverket. I 2007 har museet styrket sin posisjon i nettverket. I juni inngikk museet en avtale med ABM-utvikling om ledelse av ABM-nettverk for fotografi – Nasjonalt nettverk for bevaring og formidling av kulturhistorisk fotografi, med 34 deltakerinstitusjoner. Museet ble også invitert til å delta i Kunstnettverket, som ledes av Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design.

Med 11.227 besøkende innenfor dørene på Karljohansvern i Horten kan Preus museum se tilbake på et sterkt år i 2007. Økningen var på 70% i forhold til 2006 og kom som resultat av en målrettet satsning på en rekke områder: Utstillingsprogrammet i 2007 var mer rikholdig og mangfoldig enn tidligere og i august arrangerte museet Fotografiets dag for første gang. Museet fikk en bedret dialog med skoler i regionen. En styrket nasjonal rolle har medført at studie- og forskningsbesøk også har økt.

Museet er opptatt av å eksponere samlingen utenfor Karljohansvern og var en av de sentrale lånegiverne til en av årets store internasjonale fotohistoriske begivenheter, utstillingen Edward Steichen – Lives in Photography på Jeu de Paume i Paris fra 8.10-30.12.2007. Museet innledet i 2007 også et samarbeid med den gjenåpnede Horten Kino om et galleri i kinoens foaje.

Preus museum vedtok høsten 2007 en revidert bevaringsplan som vil gi styrke og retning til bevaringsarbeidet i årene som kommer. Ett sentralt tiltak vil være å øke museets magasinkapasitet, internt og eksternt.

Regnskapet for 2007 viser et årsoverskudd på kr 167.577.

2. SPESIELLE FORUTSETNINGER KNYTTET TIL MUSEET

Preus museum fikk i 2007 en økning i statstilskuddet på 0,5 mill. kroner. Av dette var 0,2 mill. kroner øremerket innkjøp av samtidskunst. Museet har benyttet midlene til å kjøpe inn sentrale verk av både unge og etablerte norske fotografer.

3. ØKONOMISTYRING

Preus museum har kontinuerlig drift og er åpent for publikum hele året. Museet har en bred virksomhet innen områdene innsamling, bevaring, forskning og formidling. Museet og de ansatte er tariffbundet.

Preus museums mottok i 2007 kr 8.314.000 i ordinært driftstilskudd fra Kirke- og kulturdepartementet. Av dette er kr 228.769 benyttet til innkjøp til samlingen. Museets egeninntekt omfatter både salgsinntekter og støtte fra offentlige og private fond. Disse inntektene gikk opp fra kr 824.419 i 2006 til kr 913.095 i 2007. Museets regnskap for 2007 er revidert av revisor og

viser et årsoverskudd på kr 167.577 (2006: årsoverskudd på kr 185.043). Den disponible egenkapitalen pr 31.12.2007 utgjør etter dette kr 168.664.

Preus museum har i 2007 ikke tatt opp lån eller driftskreditt og ber ikke om midler til gjeldssanering. Det er utført tilstrekkelig vedlikehold av lokaler og utstyr ved museet i 2007 og styret forventer at man også i de kommende år kan dekke vedlikeholdsbehovet innenfor ordinært driftsbudsjett.

Preus museum dekker transport og utbetaler utstillingsvederlag for norske kunstnere. Ved produksjon av nye verk kan museet etter avtale med kunstneren dekke produksjonsutgifter i stedet for vederlag.

4. ADMINISTRATIVE FORHOLD

Preus museum har utarbeidet en virksomhetsplan som omfatter formidlingsplan og markedsføringsplan. I tillegg har museet utarbeidet dokumentasjonsplan (katalogiseringsprosjekt), sikkerhetsplan, innsamlingsplan, aksjonsrutiner, bevaringsplan og investeringsplan. I løpet av 2008-2009 vil museet utarbeide beredskapsplan, forskningsplan og mangfoldsstrategi i tillegg til å begynne arbeidet med en ny virksomhetsplan.

Museets vedtekter ble godkjent av styret 8. mars 1995 og godkjent av Kulturdepartementet 13. mars 1996. Preus museum er ansvarlig for å behandle fotografi og fotografisk utstyr i henhold til Lov om Kulturminner av 9. juni 1978. Det ble i 2007 behandlet 3 søknader.

Preus museum er medlem av blant annet følgende nettverk og organisasjoner: Nettverk for bevaring og formidling av kulturhistorisk fotografi (ledet av Preus museum), Kunstnettverket (ledet av Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design), Kontaktmøtet for nasjonale fotobevaringsinstitusjoner, Norges Museumsforbund og ICOM.

Museet hadde i 2007 8,55 faste årsverk. I tillegg kommer innleid hjelp og praktikanter. Totalt hadde museet i 2007 9,68 årsverk. Preus museum hadde 4 menn og 8 kvinner ansatt i faste stillinger. Preus museum tar sikte på en likeverdig fordeling mellom kjønnene. Også lønnsmessig likeverd, mulighet for faglig utvikling og tilpasset arbeidstid tilstrebes. Det har vært lite sykefravær og det har ikke forekommet arbeidsskader som forskriftsmessig skal meldes til arbeidstilsynet. Museet har verneombud.

Preus museum har godkjente utslipps- og renovasjonsforhold og er ikke involvert i produksjon som forurensar det ytre miljø. Museet har en tilfredsstillende rutine når det gjelder brannvern og sikkerhet.

5. SAMLINGSFORVALTNING

Museet arbeider etter en revidert bevaringsplan vedtatt høsten 2007. Hensikten er å sikre langsiktig god bevaring og tilgjengelighet for samlingen. Planen er viktig bl.a. for planleggingen av en intern og ekstern utvidelse av museets magasinkapasitet. Museet vurderer å leie plass i fellesmagasiner i Museumssenteret i Vestfold fom. 2009.

Museets katalogiseringsprosjekt hadde i 2007 av ulike grunner redusert drift. Det ble likevel katalogisert 250 nye museumsobjekter (2006: 1928). Fom. 1.1.2008 er museets nye fotoarkivar på plass. Dette vil gi katalogiseringsprosjektet fornyet styrke i 2008.

Museet hadde i 2007 en tilvekst på totalt 88 fotografier fordelt på 24 fotografer. I tillegg hadde museet en tilvekst på 8 litografier, 1 videoverk, 2 album og 3 sammensatte arkiver. Den tekniske samlingen hadde en tilvekst på totalt 31 kameraer og annet teknisk utstyr. Museet hadde 2 utlån i 2007. Se vedlegg 1 for en fullstendig oversikt over tilvekst og utlån i 2007.

Konserveringsavdelingen

Oppbyggingen av konserveringsavdelingen ble videreført i 2007 og avsluttes i 2008. Museet er, med utgangspunkt i forvaltningsplanen «Ut av mørkerommet», i dialog med Kultur- og kirkedepartementet og ABM-U om en utvidelse av avdelingen til et nasjonalt senter for fotokonservering. Avdelingen arrangerte i 2007 en workshop over tre dager med 10 deltakere og hadde 2 praktikanter fra Universitet Pardubice i Tsjekkia i 3 måneder. Avdelingen utførte 8 eksterne konserveringsprosjekter. (2006: 12).

Biblioteket

Bibliotekets tilvekst i 2007 var 252 bind. Av dette utgjorde 161 bind gaver og bytteforbindelser. Det ble abonnert på, eller mottatt som gave 51 tidsskrifter i løpende tilvekst. I biblioteket ble også kameraer og andre gjenstander fra teknisk samling vist i perioden fram til 7.10. Fra 01.11 viste bibliotek en utstilling av 220 forskjellige fototidsskrifter i de faste montrene.

6. FORMIDLING

Preus museum er tilgjengelig for alle og holder åpent tir-søn 12-17 hele året (bortsett fra ved utstillingsbytte). I juli har museet åpent alle dager.

Museet vektlegger formidling til barn og unge og hadde i 2007 2037 skoleelever på organisert besøk (2006: 937). Museet fikk i 2007 tilsagn på 350.000 fra Sparebankstiftelsen til Barnas fotoverksted. Dette prosjektet skal videreutvikles i 2008 med tanke på åpning i 2009.

Museet hadde i 2007 12 utstillinger med de egenproduserte utstillingene Norsk fotohistorie, Inn i landskapet, Miriam Bäckström, Joachim Koester og Teknikk & Estetikk som de viktigste satsningene. Museet holdt 11 faglige arrangementer med den nordiske konferansen Om å skrive fotohistorie og foredragene under Fotografiets dag som høydepunkter. Totalt hadde museet 11.227 besøkende, en økning på 70% i forhold til 2006. I tillegg arrangerte museet 3 utstillinger andre steder, med et besøkstall på ca 70.000. Museet hadde 3 kataloger i produksjon. Se vedlegg 2 for detaljert oversikt over utstillinger, arrangementer og publikasjoner i 2007.

7. MANGFOLDSÅRET 2008

Preus museum har planlagt to større formidlingsprosjekter rettet mot Mangfoldsåret 2008: «Bakgrunn – St.meld. nr. 17 (2005–2006) 2008 som markeringsår for kulturelt mangfold» og «Norsk kulturhistorisk fotografi» (i samarbeid med Nasjonalbiblioteket). Museet vil i 2008 også foreta innkjøp til samlingen innenfor rammene av Mangfoldsåret.

8. MÅLOPPNÅELSE I FORHOLD TIL BUDSJETTSØKNADEN FOR 2007

1. Styrket faglig stilling for museet

1.1. Økt oppfølging av nasjonale nettverk og nasjonale samarbeidspartnere. Konkrete resultater i form av økt antall konkrete samarbeidsprosjekter innen forskning og formidling.

Kommentar: Museet ble i 2007 utpekt som ansvarlig for ABM-nettverk for fotografi og ble invitert

med i Kunstnettverket. Museet innledet et større samarbeidsprosjekt med Nasjonalbiblioteket og samarbeidet med 8 nasjonale fotograforganisasjoner på Fotografiets dag.

1.2. Økt antall timer til forskning og planlegging for museets fagpersonell.

Kommentar: Museets konservator og direktør hadde begge 1 mnd forskningstermin i 2007.

1.3. Økt antall bidrag i nasjonale og internasjonale fora (foredrag, seminarer, publikasjoner).

Kommentar: Museet hadde i 2007 3 kataloger under produksjon (2006: 1). Museets fagstab holdt 8 eksterne foredrag (2006: 12) og publiserte 1 forskningsbasert artikkel (2006: 3). Årsaken til den eksterne nedgangen er at fagstaben har prioritert museets egne prosjekter og publikasjoner.

1.4. Oppdatering av fotografregistret med etterkrigstidens fotografer. Visualisering av registret som grunnlag for økt formidling.

Kommentar: Oppdateringen er foretatt. Visualiseringen er stilt i bero i påvente av Nasjonalbibliotekets ferdigstilling av databasen.

1.5. Økt antall interne og eksterne tekniske konserveringsoppdrag. Økt antall deltakere på kurs og seminarer i konserveringsverkstedet.

Kommentar: Konserveringsverkstedet gjennomførte i 2007 10 eksterne konserveringsprosjekter (2006: 7). Et større konserveringsprosjekt ble gjennomført i samarbeid med eksterne praktikanter som bidro med totalt 1/2 årsverk. Konserveringsverkstedet hadde 10 workshop-deltakere (2006: 10). Preus museum regner med dette med å ha funnet et riktig ambisjonsnivå for konserveringsverkstedet med dagens ressurser og bemanning.

2. Økt besøkstall

2.1. Målsetting om 20% økning i besøkstallet i forhold til 2006.

Kommentar: Preus museum økte besøkstallet med 70% i forhold til 2006. Dette krevde svært mye ressurser og medførte bl.a. en reduksjon av kapasiteten i registreringsprosjektet.

3. Økt antall registrerte gjenstander

3.1. Målsetting om 50% økning i antall registrerte gjenstander i forhold til 2006.

Kommentar: Det ble i 2007 katalogisert 250 museumsobjekter (2006: 1928). Med ansettelsen av en ny fotoarkivar fom. 1.1.2008 vil katalogiseringsprosjektet få vesentlig øket kapasitet i 2008.

9. STYRETS ARBEID

Stiftelsen Preus museum har et styre på fem medlemmer som øverste myndighet. Styret har to varamedlemmer. Styret og varamedlemmer oppnevnes av Kultur- og kirke departementet. De ansatte velger i tillegg en representant uten stemmerett.

15.05.06 ble et nytt styre oppnevnt frem til 31.12.09. Styrets sammensetning: Torill Rambjør (styreleder,) Rune Høiseith (nyoppnevnt fra 15.06.2007 til 31.12.2009 etter at Vidar Thorbjørnsen trakk seg), Bente Molvig, Lisabet Risa, Eivor Mydland (varamedlem) og Anne Jorun Kjær (varamedlem, gjenoppnevnt til 31.12.2009). Hanne Holm-Johnsen var de ansattes representant. Styret hadde 5 møter i 2007, hvorav 1 møte gikk over to dager på en strategi- og studietur til Stockholm og Helsinki.

Horten, 31. mars 2008

Torill Rambjør
styreleder

Einar Petterson

Bente Molvig

Lisabet Risa

Rune Høiseth

Eivor Mydland

Anne Jorun Kjær

Jonas Ekeberg
direktør

VEDLEGG 1: TILVEKST OG UTLÅN I 2007

Tilvekst – Billedsamlingen

Fotograf/kunstner	Tittel/årstall	Akkvirert fra
Gardar Eide Einarsson	Violators will be fine, 2005.	Kunstneren
Else Marie Hagen	In Camera, 2005.	Galleri K
Jonas Bendiksen	2 fotografier fra boka Satellites.	Magnum Photos
Geir Harald Samuelsen	3 fotografier og tekst fra prosjektet Exit Stetind.	Kunstneren
Fin Serck Hansen	Uten tittel (Vrengt Fugl), 1991.	Kunstneren
Ida Ekblad	2 fotografier	Fotogalleriet/kunstneren
Ragnar Mørk	Arkiv (negativer, positiver og utstyr)	Gave
Haakon Søråas	Arkiv (glassnegativer)	Gave
Jac. Brun	Arkiv (negativer og positiver)	Gave
Anders B. Wilse	12 fotografier	Gave
Jaroslav Kreji	5 fotografier	Gave
Nerlien	10 fotografier	Gave
Ukjent	28 fotografier	Gave
Diverse fotografer	2 Album (visittkortfotografier)	Gave
Per Olav Torgnesskar	Norsk landskap, video.	Donasjon
Arnt Sneve	4 fotografier	Donasjon
Bård Løken	4 fotografier	Donasjon
Per Bøe	4 fotografier	Donasjon
Anders Kjær	8 litografier basert på fotografi	Donasjon
Rolf Aagaard	1 fotografi	Donasjon
Diverse	10 fotografier fra Norsk kulturråd	Donasjon

Tilvekst – Den tekniske samlingen

Tilvirker	Beskrivelse	Akkvirert fra
Diverse	31 kameraer og annet teknisk utstyr	Gaver

Utlån

Antall	Utstilling/Prosjekt	Lånetaker
8 fotografier av Edward Steichen	Edward Steichen – Lives in Photography	Jeu de Paume, Paris
1 fotografi av Rune Johansen	Ikke bare laks og pølser	Norsk Teknisk Museum

VEDLEGG 2: UTSTILLINGER, ARRANGEMENTER OG PUBLIKASJONER I 2007

Utstillinger

Periode	Program	Besøkende
18.1.-1.11.	Utvalgte kameraer fra den tekniske samlingen.	
18.1.-11.3.	Norsk Fotohistorie. I samarbeid med forskere fra Universitetet i Bergen.	
21.1.-11.3.	Lee Friedlander – Retrospektiv. I samarbeid med Hasselblad Center.	1 779
25.3.-20.5.	Moderna Museet c/o Preus museum – Øyenvitne. I samarbeid med Dunkers Kulturhus og Moderna Museet.	
25.3.-20.5.	Årets bilde 2006. I samarbeid med Pressefotografenes Klubb.	
25.3.-20.5.	Utsnitt. I samarbeid med Norske reklamefotografer.	1 699
2.6.-18.8.	Larry Clark – Teenage Lust. I samarbeid med Galleri S.E og Torpedo – Kunstbokhandlen.	
3.6.-7.10.	Inn i Landskapet. KAT.	
19.8.-7.10.	KHIB – Masterstudiet i fotografi. I samarbeid med Kunsthøgskolen i Bergen.	6 378
21.10.-31.12.	Teknikk&Estetikk – Preus museums samlinger. Egenprodusert. KAT.	
21.10.-31.12.	Miriam Bäckström – Material for a Film. KAT	
21.10.-31.12.	Joachim Koester – The Magic Mirror of John Dee and Other Works. KAT.	1 375
		11 227

Faglige arrangementer

Dato	Program	Deltakere
18.1.	Om å skrive fotohistorie. Nordisk konferanse.	100
21.1	Gunilla Knape: Om Lee Friedlander. Spesialomvisning.	10
25.3.	Leif Wigh: Fotografi på Moderna Museet – Samlingens opprinnelse og karakter. Foredrag i samarbeid med Norsk Fotohistorisk Forening.	35
25.3.	John Wyatt-Clarke: Presse- og reklamefotografi i London i dag. Foredrag. I samarbeid med Pressefotografenes Klubb og Norske reklamefotografer.	35
8.-10.5.	Identifisering og bevaring av fotografiske materialer. Workshop.	10
2.6.	Torpedo – Kunstbokhandelen: Larry Clark Spesialomvisning.	70
3.6.	Hanne Holm-Johnsen: Inn i landskapet. Spesialomvisning.	20
9.6.	Fotofærdere. Fotokonkurranse i samarbeid med KNS Færderseilasen.	300
19.8.	Fotografiets dag. Utstillinger, foredrag, aktiviteter. Støttet av Fritt Ord.	1 226
21.10.	Changing Images. Paneldebatt. Støttet av Kulturkontakt Nord.	45
28.10.	Alt du vil vite om fotografi men ikke tør spørre om. Paneldebatt.	40
		*1 891

* Deltakere på faglige arrangementer er talt i besøksstatistikken for utstillinger.

Eksterne utstillinger

Dato	Program	Besøkende
27.4.-29.10	E18 – Mens vi venter. Vandreutstilling fra ABM-rådet i Vestfold.	40 000
15.11.-31.12.	Horten Kino, Trappegalleriet: Bauhausfotografi.	15 000
3.6.-2.9.	Skate Culture. Bildmuseet i Umeå. Produsert av Preus museum	ca 15 000
		ca 70 000

Publikasjoner

Tittel	Forfatter/redaktør	Beskrivelse
Inn i landskapet	Hanne Holm-Johnsen	Utstillingskatalog, 32 s, ill. Utgitt juni 2007.
Teknikk & Estetikk	Jonas Ekeberg	Utstillingskatalog. Under produksjon.

Changing images	Jonas Ekeberg	Utstillingskatalog. Under produksjon.
-----------------	---------------	---------------------------------------